

922026 -

S. P. H. H. H.

6794—1906. alisp. számhoz.

HAJDU VÁRMEGYE SZABÁLYRENDELETE

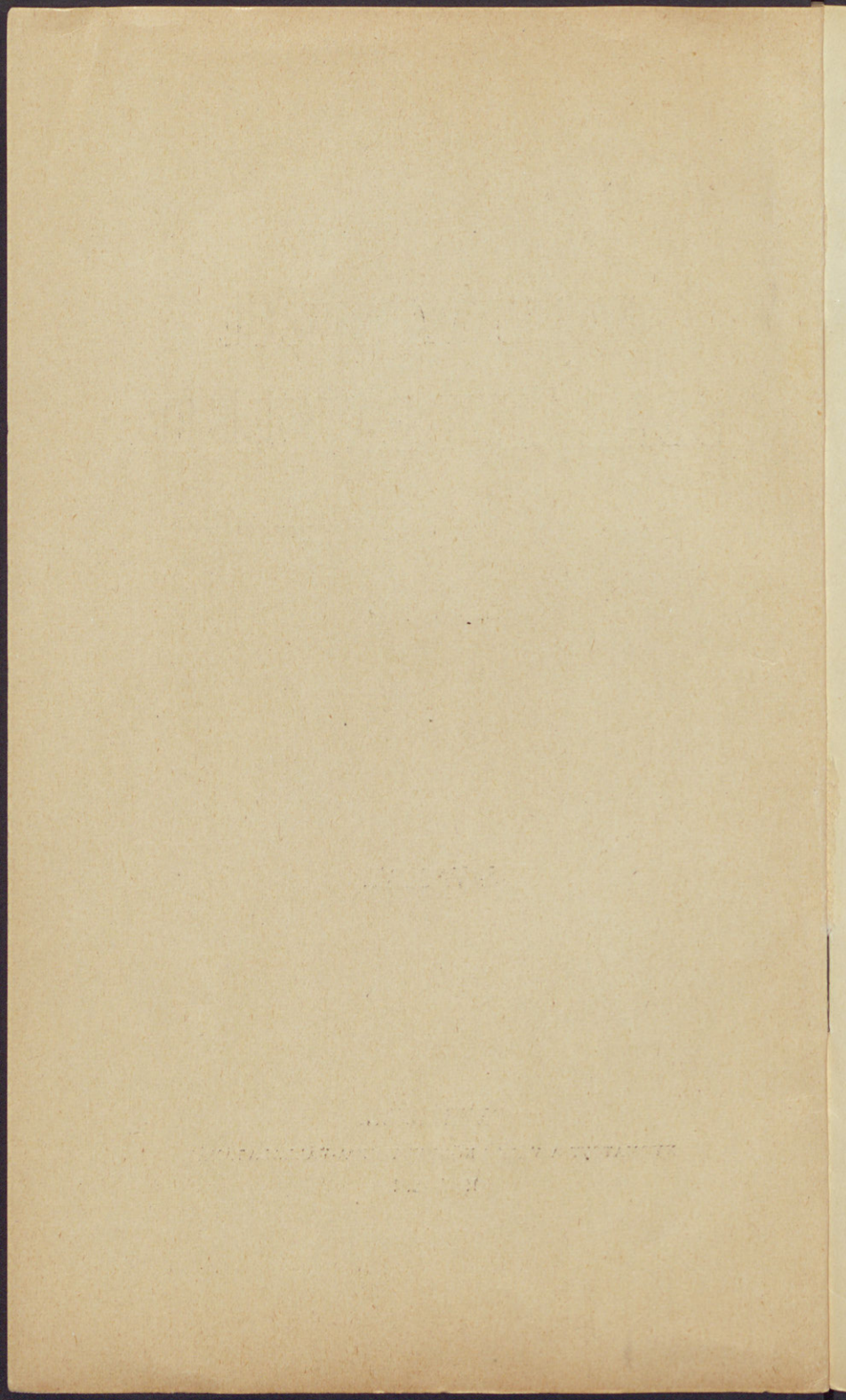
A RAGÁLYOS KÓROKRÓL, HEVENYFERTŐZŐ
BETEGSÉGEKRŐL ÉS A FERTŐTLENITÉSI
ELJÁRÁSRÓL.

★

(JAVASLAT.)

DEBRECZEN,
NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATÁNÁL.
1907—281.

922.026

6794—1906. alisp. számhoz.

HAJDU VÁRMEGYE SZABÁLYRENDELETE

A RAGÁLYOS KÓROKRÓL, HEVENYFERTŐZŐ
BETEGSÉGEKRŐL ÉS A FERTŐTLENITÉSI
ELJÁRÁSRÓL.

★

(JAVASLAT.)

DEBRECZEN,
NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATÁNÁL.

1907—281.

922026

1. §.

A ragályos kórokkal, a hevenyfertőző betegségekkel való elbánás és a fertőtlenítés köz-igazgatási, orvos-rendőri és közegészségügyi teendő, alapszik az 1876. XIV. t.-cikken és a m. kir. belügyminiszterium számos rendeletén.

2. §.

Mindenki, kinek ragályos kóreset, hevenyfertőző megbetegedés tudomására jött, tartozik azt azonnal, illetőleg még aznap az előljáróságnak, a rendezett tanácsu városokban a rendőrkapitányságnak, községekben a községi előljáróságnak és a járási főszolgabirónak, az orvosi jelentés czimü levelező lapon bejelenteni.

3. §.

Bejelentendők a következő betegségek: ronszó toroklob, torokgyik, vörheny, kanyaró, szamárhurut, hólyagos himlő minden faja, hasi hagymáz, kúteges hagymáz, vérhas, ázsiai és honi kolera, járványos fültő-mirigylob, járványos

agy- gerincz-agyhártyalob, gyermekági láz, trachoma.

4. §.

Bejelentendő a gümőkór iskolás gyermekeknél, hogy azok az iskolákból kizárassanak, ipartelepeken működő tanoncok és segédeknél, hogy az ipartelepekről eltávolíttassanak, korcsmákban, vendéglőkben, kávéházakban működő vagy szolgálatot teljesítőkre nézve, hogy a közönséggel való érintkezéstől eltiltassanak, tejtermelést üző, vagy tejjgazdaságban foglalkozó egyéneknek, hogy a tejjel való érintkezéstől elvonassanak.

Bejelentendő a gümőkór a gyermekmenedékház vezetőnöje, az óvoda személyzete, a tanítók- és tanítónőkre, az izraelitáknál a körülmetélést végzőkre nézve, tüdőbeli bántalmak esetén, foglalkozástól való eltiltás céljából.

Bejelentendő minden olyan lakás, melyben tüdővészben levő beteg lakott, ha abból kiköltözött, vagy elhalt, fertőtlenítés céljából.

Bejelentendő minden olyan lakás, melyből rákos beteg elhalt, vagy elköltözött, fertőtlenítés céljából.

A kezelő orvos belátása szerint, szükség esetén bejelenthető fertőtlenítés végett azon helyiség, melyben takonykóros, vagy lépfenében, pokolvarban szenvedő beteg volt.

5. §.

A rendezett tanácsu városok rendörkapitánysága és a községek előljárósága, a ragályos és járványos kórokról vett jelentést tartozik a város- és községházánál rendszeresen vezetendő naplóba bejegyezni, eljáró közege által a ragályos házat, az utcza ajtajára kiszegezett, jól látható veres lappal megjelölni. Ezen lapon elég nagy betűkkel következő álljon: „Itt ragályos beteg van, idegennek tilos a bemenet.“

A ragályos beteg lakása vett értesítéstől számított 24 óra alatt megjelölendő.

A rendőrség és az előljáróság tartozik az eljáró közeggel megtekintetni a veres lapok érintetlen voltát s ha azok illetéktelenül eltávolítottak, úgy ujakkal pótlándók.

A kifüggesztett veres lapok csak a rendőrség közegei által távolíthatók el.

A gümökóros és rákos betegek, ugyszintén a takonykór vagy lépfenés betegek lakása veres czédulával nem látandók el.

A roncsoló toroklobnál, vörhenynél, a valódi himlőnél, küteges hagymáznál és az ázsiai koleránál a fertőzött lakás, a szükséghez képest, vesztegár alá is tehető.

6. §.

A rendőrkapitányok és a községek előljárói ugy magok, valamint előljáróik által felügyelnek arra, hogy a ragályos házakhoz idegenek, látogatók ne járjanak, intézkednek a ragályos betegeknek a lehetőség szerinti elkülönítéséről, bekövetkezett halál esetében a koporsónak, teljesített halottkémlés után eszközlendő azonnali leszurkolásáról, eltiltják a halottlátogatást, a halotti tort, gyermekeknek a temetési szertartásokban való részvevését.

A rendőrkapitányok és a községek előljárói eltiltják azt, hogy a ragályos beteg házatól tej, nyers állapotban is elhasználható tápszerek, például: szalonna, gyümölcs, tejfel, turó, kenyér stb. elárusíttassék s felügyelnek e tilalom megtartására.

7. §.

A ragályos vagy közveszélyes hevenyfertőző azon betegségeknel, melyek járványossá válhatnak, ugymint: a roncsoló toroklob, vörheny, kanyaró, hasi hagymáz, küteges hagymáz, hőkhurut, ázsiai kolera, járványos fültő mirigylob, a kezelő orvos azon orvosi jelentés levelező-lapon, mely a rendőrkapitányhoz vagy a községi előljáróhoz küldetik, tartozik megjegyezni azon körülményt, hogy a heveny fertőző kór-

ban szenvedő iskolaköteles, vagy ha vele egy házban tanköteles lakik, úgy ennek nevét és a tankötelesek tanítója nevét is.

Kezelő orvos a tanköteleseket az iskolalátogatástól azonnal eltiltja.

Az így bejelentett tankötelesről a rendőrkapitányok és a községek előljárói az A) betűs értesítést küldik meg a tanítóknak, kik az értesítést átveszik, annak átvételét elismerik s a tankötelest az iskola látogatástól azonnal eltiltják és csak akkor fogadják ismét a tankötelesek közé, ha a B) betűs orvosi bizonyítvánnyal az előbb ragályos vagy ragályhordó iskolaköteles az iskola látogathatóságát igazolja.

8. §.

A fertőtlenítés intézménye a rendezett tanácsu városokban a rendőrség, községekben a községi előljáróságok teendői közé tartozik.

9. §.

A városi és községi orvosok kötelesek a fertőtlenítési eljárás szakszerű végrehajtására, a fertőtlenítőket részletesen és alaposan kioktatni, a fertőtlenítés színhelyén megjelenve, időnként ellenőrző vizsgálatokat teljesíteni, a fertőtlenítésre felügyelni.

10. §.

A fertőtlenítés Hajduböszörmény rendezett tanácsu városban a fertőtlenítő intézetben és a ragályos háznál a fertőtlenítő intézet vezetője által, Hajdunánás és Hajduszoboszló rendezett tanácsu városokban, valamint a községekben a ragályos házaknál, a fertőtlenítők által végeztetik.

11. §.

A rendezett tanácsu városok polgármesterei, a járási főszolgabírák és a községek előjárói köteleztetnek a fertőtlenítés végrehajtására állandó egyént előállítani, azt a városi és községi orvosokkal a fertőtlenítésre kioktattatni, a fertőtlenítési eljáráshoz ezen egyén mellé a szükséghez képest annyi segéd-személyt kirendelni, amennyi a fertőtlenítés gyors kiviteléhez szükséges; városi polgármesterek, járási főszolgabírák és községi előjárók tartoznak a fertőtlenítő gépekhez szükséges, az elszállításokat eszközöző igavonó állatokat, a fertőtlenítő rendelkezésére bocsátani, a fertőtlenítőt és a segéd-személyzetet a fertőtlenítés közben használt ruházattal és a fertőtlenítés kiviteléhez szükséges anyagokkal, szerekkel, eszközökkel ellátni.

12. §.

A fertőtlenítés vezetője s a fertőtlenítők, szakteendők végrehajtásánál, ezen szabályrendelet keretén belül, a hatósági orvosok utasításait követik, tetteikért, a felügyeletük alatt működő fertőtlenítő egyének cselekményeiért a hatósági orvosoknak, a városi rendőrségnek és az előljáráságnak felelősök.

A fertőtlenítés vezetője anyagi felelősséggel tartozik a fertőtlenítő eszközért, a felügyeletére bízott fertőtlenítő anyagokért; felelősség hárul reá azon fertőtlenítendő tárgyak iránt is, melyeket a tulajdonosoktól átvesz azon esetben, ha azokban szakszerűtlen elbánás folytán kár esik.

A tárgyaknak szakszerű elbánás mellett, a fertőtlenítő gép által esetlegesen okozott rongáltatása a fertőtlenítőt nem terheli, az ily károk a város, illetőleg a község által térítendőek meg.

13. §.

A fertőtlenítés ez idő szerint az áramló gőzt szolgáltató fertőtlenítő gépekkel és maró higanyoldattal eszközöltetik.

Az áramló gőzt szolgáltató, beépített gép Hajduböszörmény rendezett tanácsu városban a fertőtlenítő intézetben alkalmaztatik,

a többi városok és községekben a fertőtlenítés mozgó fertőtlenítő gépekkel végeztetik, melyek esetenként a fertőzött házakhoz szállíttatnak.

A fertőtlenítés lényege abban áll, hogy a ragályfogó tárgyak egy óra hosszáig egyszáz Celsius foknál magasabb hőmérsékü gőzben állanak, azon tárgyak pedig, melyek áramló, ily magas foku vizgőzbe nem tehetők, egy az ezerhez oldott maróhigany vizes oldatával pontos és alapos érintkezésbe hozatnak.

A fertőtlenítés munkája naponta, szükség esetén vasárnap és ünnepnapokon is eszköz- lendő, folyamatba tétetik reggel nyolcz órakor, tart este hat óráig, déli 12 órától délután 2 óráig járó munkaszünettel.

A fertőtlenítési munkálatot a fertőtlenítők mindenkor az ezen célra készült ruházatban végzik. E ruházat áll egy sűrű szövésü, hosszú vászon, a nyaknál és a kézcuklónál jól záró zubbonyból és vászon sapkából.

Az áramló gőzzel végzett fertőtlenítés Hajduböszörmény rendezett tanácsu városban következőleg hajtatik végre: A fertőtlenítés vezetője, esetleg segéd személyzetével reggel nyolczkor megjelenvén a fertőtlenítő helyiségben, ott a tiszta oldalon saját ruházatukat levetik s az intézeti azon ruhába öltözködnek, mely az előbbi nap munkája után fertőtlenítve lett, átmennek a fertőzött oldalra s ott maguk-

hoz veszik a szükséges eszközöket és fertőtlenítő anyagokat, ezekkel a tárgyszállító, e célra rendelt szekérre ülven, elhajtanak a fertőzött házak közül annyihoz, ahánynak tárgyait aznap fertőtleníteni képesek lesznek, a fertőzött házaknál a ragályfogó s az áramló gőzben elhelyezhető tárgyakat összeszedik, a tárgyszállító szekérre rakják, a fertőtlenítő intézetbe szállítják s azokat a fertőzött oldalon elhelyezik.

14. §.

Fertőtlenítendő minden tárgy, mely a fertőzött ház pitvarában, a beteg szobájában vagy ezen szobával egybenyíló mellékszobában található.

Fertőtleníthető áramló vizgőzzel minden ruhanemű, szövetnemű, például: ing, gatyka, szoknya, lepedő, zsebkendő, párna, dunna, törülköző, ujjas, vászon és siffon anyag, paplan, matrác, szalmazsák, függöny, felső és alsó vászon és szövet ruházat, szőnyeg stb.

Jól záró butorban tartott tiszta holmik, pl. sifon, komót, szekrény vagy ládába zárt czikkeket, ha a beteg azokat a betegség tartama alatt nem használta és ha ezen butorok nyitva nem állottak, nem fertőtlenítendőek.

Nem tehető áramló gőz hatása alá a bőrnemű, szőrnemű, így a kis vagy nagy bunda, állatbőrök, bőrbekecs, bőrrel bélelt ruhacikkek,

börsipka, csizma, czipő, bőrtarisznnya, bőrtárcza, fanemüek, fakerettel ellátott hutorok.

15. §.

Hajdunánás és Hajduszoboszló rendezett tanácsu városokban, valamint a községekben az áramló gőzt szolgáltató gépekkel eszközölt fertőtlenítés a ragályos házaknál történvén, a fertőtlenítő, az áramló gőzt szolgáltató gépet reggel 8-tól, délután 4-ig a helyszínére szállítja s a ragályfogó és az áramló gőz hatásának ki-tehető tárgyakat a gépben elhelyezi, ennek meg-történte után előbb a lakóhelyiséget, aztán a fertőzött tárgyakat fertőtleníti.

16. §.

Az áramló gőz hatásának ki nem tehető tárgyak maró higany oldatával fertőtlenítettnek. E célra egy gramm maróhigany feloldatik egy liter vízben s az így nyert oldattal a ragályo-zott tárgyak bepermeteztetnek, vagy lemosatnak.

Permetezésre a gyakorlatban ismert szőlő-permetező készülék vétetik alkalmazásba, mely-nek tartalma tíz liternek felelvén meg, bele tíz liter maróhigany vizes oldata öntetik, azaz 10 gramm maróhigany, tíz liter vízben oldva.

A maróhigany a gyógyszertárakból szer-zendő be tíz grammos adagokban, a városi és községi orvosok által. Tőlük nyerik oldatban

elkészítve a fertőtlenítők, kik ezen anyag nagy mérvben mérgező voltáról kitanítandók.

17. §.

A ragályos házak, illetőleg szobák és tárgyak fertőtlenítése következő módon történik: a szobában lévő butorok a szoba közepére huzatnak, betakartatnak, a szemét összesepertetik, az ágy szalmája a szeméttel együtt elégettetik. A szoba mennyezete, a falak, ablakok, ajtók, egy az ezerhez oldott maróhigany vizes oldatával bepermeteztetnek oly bőven, hogy legcsekélyebb részletek se maradjanak, melyekkel ezen oldat érintkezésbe nem jött volna. Az előbb levett képek, tükrök, ugyszintén minden butornemű, legyen az szövet, bőr vagy fabutor, pl. az ágy, szék, asztal, almárium, sifon, pohárszék, kanapé, vagyis minden, mi a szobában található, egy, az ezerhez oldott maróhiganynyal jó erősen bepermeteztetik, vagy lemosatik s tiszta ruhával szárazra letöröltetik. A fényezett butorok ugyanigy maróhigany oldattal lemosatnak s aztán szárazra töröltetnek, nemkülönben hasonló elbánásban részesül minden bőrnemű, szörmenemű például csizma, topánka, bőrtáska, bőrszék, bunda, sapka stb. Az evő és ivó eszközök, így a kés, villa, pohár, üveg, tányér, tál, kancsó, korsó előbb maró higany-oldattal lemosatnak, aztán bő mennyiségű tiszta vízzel leöblítettnek

s úgy adandók használatba. A szobában talált könyvek maró higany-oldatba mártott, kifacsart ruhával dörzsöltetnek le. A falakon talált repedések, nyílások, szeghelyek, maró higany-oldattal bepermeteztetnek s gypszszel betapasztatnak. A szoba padlója, földje maró higany-oldattal bőven felmosatik, el nem hagyva a legparányibb helyet sem. Domboru fémmeműek, például lámpák, disztárgyak, nemkülönbén papírral bevont falak kenyérbéllel erősen ledörzsölendők. Tenyér nagyságu, szikkadt házi kenyér darab lesz a ledörzsölésre használva, melynek maradványa és a hulladékok, a ledörzsölésnél támadó morzsák összesepertetnek és elégettetnek. Étél maradványok, nyitott edények tartalma megsemmisítendő.

A fertőtlenítés megkezdése előtt a szobában talált élelmi cikkek, például: burgonya, káposztás hordó, kenyér stb. a szobából eltávolítandók. A fertőtlenítő, mielőtt ezen anyagokhoz nyulna, kezeit a maró higany oldatával alaposan megmosva, szárazra törli s úgy nyul az eltávolítandó tápszerekhez.

A ragályos beteget ápolt, vagy vele érintkezésbe volt házbeliek ruházata, kezeik, körmeik legpontosabban fertőtlenítendőek, maró higany-oldatával eszközölt lemosás, kiáztatás utján.

A szoba és mellékhelyiségek s az abban

talált tárgyak fertőtlenítése után a butorzat helyre rakatik, a képek, tükrök felszegeztetnek, illetőleg minden előbbi állásához képest lesz elhelyezve.

E munkálkodásban a fertőtlenítő a háziak segédkezését igénybe veheti, de azok pontos és szakszerű működéséért felelős; a bevégzett fertőtlenítés után az ezen működésben résztvevők kezeiket, ruházatukat, lábbelijöket maró higany-oldattal alaposan megmossák és szárazra törlik.

A házhoz tartozók a fertőtlenítésben való résztvevésre nem kötelezhetők.

18. §.

A fertőtlenítő a maró higany-oldatot felelősség terhe alatt kezeli, bevégzett munka után azon oldat maradványokat, melyek a szobákban esetleg tócsákká összefolytak, felszedi s az árnyékszékbe, vagy emésztő gödörbe önti.

19. §.

Hajduböszörmény rendezett tanácsu városban a fertőtlenítés céljából átvett s a tárgyhordó szekeren elszállított minden tárgyról a fertőtlenítés vezetője jegyzéket készít s azt a tulajdonossal aláíratja, vagy annak irástudatlansága esetén a jegyzéket jelenlevő városi kirendelttel láttamoztatja. Ezen lap a fertőtlenítő birtokában marad, annak adatai szerint adatnak a fertőt-

lenített tárgyak a tulajdonosnak vissza, ki hiány vagy kár esetén az átvételt megtagadhatja s illetékes hatóságnál igényét bejelentheti.

20. §.

Hajduböszörmény rendezett tanácsu városban a fertőzött tárgyak a ragályos háztól a tárgyhordó szekeren elhordatván s a gépház fertőzött részében elhelyeztetvén, fertőtlenítők visszamennek az üres tárgyszállító kocsival a fertőzött házhoz s ott megkezdik kézi munkájokat az áramló gőz hatásának ki nem tehető tárgyakon.

21. §.

A fertőzött házaknál befejezett fertőtlenítés után Hajduböszörményben a fertőtlenítők a tárgyszállító szekeren visszamennek a fertőtlenítő intézetbe. Fertőtlenítés közben gyalog járni, bárhová betérni, utközben megállapodni szigorúan tilos. A fertőtlenítőknek saját egészségük megóvása céljából a fertőzött házaknál vagy munkaközben étkezni, inni tiltva van.

Az étkezés, ivás, szeszes italok élvezése tilos a gépházban is.

22. §.

A különböző házaktól átvett tárgyak a tulajdonos nevével megjelöltetnek, gombostü-

vel rögzített papirezéduával tételnek Hajduböszörményben a fertőtlenítő gépbe, olyformán, hogy a tárgyak között a gőznek járása lehessen.

A ruhák zsebei kifordíttatnak.

Az áramló gőz azon időtől kezdve, mikor a hőmérő 100 C^0 -on felül áll, egy óráig kell, hogy a tárgyakra hasson. Ezen hőfok bekövetkezett idejét a fertőtlenítő az intézetben kifüggesztett táblán feljegyezni tartozik.

A gőz ugyanazon hőfokon tartandó egy óráig, ennek elteltével a gépben elhelyezett tárgyak 15 perczig a gépben szellőztetve lesznek.

A fertőtlenítő intézetbe szállított tárgyak még aznap a gépbe teendők, hogy azokat a tulajdonos legkésőbb este 6 órakor visszakaphassa.

23. §.

Hajduböszörmény rendezett tanácsu városban a fertőtlenített tárgyak kiadása a tiszta oldalon történik, azokat a tulajdonos veszi át és szállítja el.

A fertőtlenítő intézetbe idegeneknek tilos a bemenet.

24. §.

Hajduböszörmény rendezett tanácsu városban a fertőtlenítők tartoznak a szellőzés meg-

indításakor, minden egyes napi munka után, illetőleg az intézetből szándékolt eltávozásnál a tiszta oldalra lépés előtt, megfürödni. Fertőzött ruházatukat a fertőzött oldalon hagyják, azt másnap a gépbe beteszik, fertőtlenítik. A fürdés után a tiszta oldalra kimenve; az előbbi napon, vagy előbbi alkalommal fertőtlenített saját tiszta ruházatukba öltözködnek.

25. §.

Hajduböszörmény rendezett tanácsu városban a fertőtlenítő tartozik a tiszta oldalon könyvet vezetni a teljesített napi munkáról s az elhasznált fertőtlenítő anyagok mennyiségéről. E könyvet az előljáróság és az orvosok az intézetben tett látogatásukkor láttamozzák.

26. §.

Hajdunánás és Hajduszoboszló rendezett tanácsu városokban, valamint a községekben a mozgó fertőtlenítő gépekkel eszközendő fertőtlenítés ugyanazon szabályok szerint történik. A lakóhelyiségek és az áramló gőz hatásának ki nem tehető tárgyak maró higanynyal végzett fertőtlenítése után a géppel eszközendő fertőtlenítés veszi kezdetét, melynek megkezdése előtt a fertőtlenítő a fertőtlenítés alatt viselt ruhát a gépbe tenni tartozik, kezeit, ábrázatát, csizmáját maró higany oldattal lemossa.

A mozgó gépekkel történő fertőtlenítés határideje egy óráig terjed 100 C⁰-os hőmérsék mellett. Ezen fertőtlenítő is tartozik könyvet vezetni a fertőtlenítés hol és mikor történtéről és az elhasznált anyagokról.

27. §.

A fertőtlenítők munkájuk közben tartoznak a háziakkal illedelmesen bánni, a szoba berendezését, a fertőtlenítendő tárgyakat kötelesek lehetőleg kimélni, a háziakat az eljárás üdvös voltáról szép szóval felvilágosítani, az ellenszegülőket a hatóságnak bejelenteni.

Feltétlenül megsemmisítendő a betegágy szalmája és használatlan rongyok. Egyéb tárgyakat megsemmisíteni csak akkor áll szabadságukban, ha ahhoz a tulajdonos beleegyezését adta.

Fertőtlenítők tartoznak a gépet és az eszközöket a bevégzett munka után megtisztítani, szárazra törülni s helyreszállítani.

Fertőtlenítők tartoznak naponta az előjáráságnál megjelenni, napi teendőik utasítását kivenni, a tárgyhordó szekér, vagy a mozgó gépek elszállításáról gondoskodni.

28. §.

A hatósági, vagy a kezelő orvos részletesen is megjelölheti azon helyiségeket, vagy azon tárgyakat, melyeket fertőtleníteni kell.

29. §.

A rendőrség, vagy az előjáróság a fertőtlenítési művelethez egy közhatósági egyént ad, ki a fertőtlenítőt működésében oltalmazza ; a fertőtlenítési eljárás kivitelében ezen egyén nem szerepel, a fertőtlenítés szakszerű vezetésére befolyást nem gyakorol. Ha ezen kirendelt egyén a fertőzött helyiségekbe belépett, vagy fertőzött tárgyakkal érintkezett, úgy ruházata, kezei, körmei maró higánnyal fertőtlenítendőek.

30. §.

A rendőrség, vagy az előjáróság által vezetett járvány-naplóban kitüntetendők a fertőtlenített lakások s a fertőtlenítés ideje, hogy az ellenőrzést gyakorló orvosok a fertőtlenítés időbeli és helyi állásáról tudomással birhassanak.

31. §.

A rendőrség és előjáróságok panasz esetén, úgy a fertőtlenítők, valamint a közönség részéről felmerült kihágásokat az I-ső foku közegészségügyi hatóságoknál feljelentik.

32. §.

A vörhenynél, a valódi és ál hólyagos himlőnél, a küteges hagymáznál, a fertőt-

lenítés a betegség tartama alatt öt naponként maró higany permetezésével történik, hogy ezen veszélyes, erősen ragályzó és esetleg hosszas lefolyású bántalmaknál minél több ragály-anyag idejekorán megsemmisíttessék s annak széthurczolása lehetőleg gátolva legyen. Ezen fertőző kóroknál a betegség lefolyása után a kezelő orvos által kitűzött időben az utolsó ízben végzett fertőtlenítés maró higany permetezéssel és áramló gőzzel végeztetik. A roncsoló toroklobnál, a torokgyíknál, a hazai és ázsiai koleránál a fertőtlenítés egy alkalommal végeztetik és pedig a beteg felgyógyulásakor, vagy elhalásakor, a kezelő orvos jelentése alapján, mindenkor áramló gőzzel és maró higany permetezéssel.

Kanyarónál, számarhurutnál, bárányhimlőnél, hasi hagymáznál, vérhasnál, járványos fültő mirigylobnál, járványos agygerinczhártyalobnál, gyermekági láznál a fertőtlenítés a betegség lefolyása után egyedül maró higany oldattal történik, ezen fertőző bántalmaknál az áramló gőz nem vétetik alkalmazásba.

A maró higanyal végzett áramló gőz nélkül teljesített fertőtlenítés után a fertőtlenítők tartoznak azon ruházatukat, melyben dolgoztak, maró higany oldattal alaposan bepermetezni, esetleg lemosni.

A számarhuruthoz, hasi hagymázhoz, vér-

hashoz harmad naponta egy liter maró higany oldatot visz a fertőtlenítő, hogy azzal a beteg váladéka, úgymint köpete, vizelete, ürüléke fertőtlenítettessék.

A maró higany oldata vörösre festett legyen, azon üvegre, melyben a maró higany oldat a betegnél áll, halálfejes, tenyérszerű papír ragasztandó fel a fertőtlenítő által, ki ezen papírdarabokat községi előjáráságtól kapja s az üvegre sajátkezüleg, lisztből készült csirizzel felragasztja. E lapon olvasható nagy betűvel nyomtatva e felírás álljon: Méreg. Vigyázat.

A maró higany egy az ezerhez való oldatból, a beteg köpetéhez, vizeletéhez, ürülékéhez, ezek mennyiségének felét tévő maró higany oldat öntendő, a köpettel és váladékkal a maró higany oldat az edényben félóráig, vagy tovább álljon s csak aztán öntendő az árnyékszékbe, vagy emésztő gödörbe, esetleg a földben elásandó.

Gyermekági lázas betegnél azon baba táskája, ki a szülésnél segédkezett, vagy a gyermekágyast ellátta, orvosi felügyelet alatt fertőtleníttendő. Az üveg és fémeszközök félóráig kifőzetnek, a körömkefe, szalag, az irrigátor, illetőleg a táska összes tartalma és a táska maga is kívül-belől, úgyszintén a baba keze, körme alja hosszas ideig egy, az ezerhez oldott maró higany oldattal lemosandó, az eszközök ezen oldatban áztatandók.

A bába a gyakorlattól mindaddig eltiltandó, míg ezen fertőtlenítő műveletnek magát alá nem vetette.

A gümőkóros beteghez a kezelő-orvos hetenként egy liter előbb említett töménységű maró-higany oldatot küld a köpethez való öntés czéljából. A beteg és környezete kioktató, hogy a beteg üveg- vagy cserépedénybe köpjön s abban maró-higany oldat álljon a térfogat ötödrészéig.

A gümős agykórlob, gümős izületi lobok, illetőleg a zárt gümőkórosok által lakott helyiségek nem jelentendők be, illetőleg a kiköpéssel járó tüdőgümőkórosok és a rákosok által lakott helyiségek lesznek csak bejelentve és fertőtlenítve.

33. §.

Ezen szabályrendelet jóváhagyás és kihirdetés után azonnal életbe lép.

Kiterjed Hajdu vármegye egész területére, a tanyákat is beleértve.

34. §.

Az elsőfoku közegészségügyi hatóságok és annak közegei, nemkülönben a vármegye területén működő magán-orvosok is tartoznak az ezen szabályrendeletben elmondottakhoz ponto-

san alkalmazkodni, amennyiben pedig ezen szabályrendeletből kifolyólag ellenök mulasztás vagy közegészségügyi kihágás állapotatnék meg. 600 koronáig terjedhető pénzbüntetés vagy 60 napig terjedhető elzárással büntethetők.

Kelt Debreczenben, Hajdu vármegye egészségügyi bizottságának 1907. évi január hó 12. napján tartott ülésében.

